

לרקוד עם עדן

הצעות לדין / רבקה מגן

הקדמה

עדן אוהבת מאד לרקוד. היא רוקדת רק כשהיא לבד בחדרה, מפני שהדימוי הגופני שלה נמוך והיא חסרת ביטחון בהיותה ילדה מלאה ולא חטובה ודקה. לאחר היסוסים רבים היא מצטרפת לחוג לג'אז ומממשת את היכולת והכשרון שלה לרקוד. בטחונה העצמי מתחזק, והיא מעצימה עצמה עד לקבלה עצמית. המסע של עדן בעלילת "לרקוד עם עדן" הוא מסע גוף ונפש הרצוף בהתמודדויות ומצבים לא פשוטים.

אל תוך העלילה המרכזית נשזרת עלילה משנית הקשורה בעומר, שהוא בעיני עדן תחילה הבן המקסים בכיתה. לאחר שהוא פוגע ברגשותיה דעתה עליו משתנה, היא מתחילה לתעב אותו ולא רוצה להיות מעורבת בשום דבר הקשור אליו. באחד הימים היא עדה ממרפסת ביתה לתאונה בה נפצע תום בגלל עומר, הממהר לברוח ממקום התאונה. תום הוא חבר של אחיה, ועדן נקלעת לדילמה מוסרית מצפונית. האם להעיד על מה שראתה, ואולי גם להשיב כך לעומר כגמולו, או להתרחק ממעורבות. ב"לרקוד עם עדן" העלילה המרכזית וגם המשנית מועלות מזווית הראיה של עדן בדרך ההבזק לאחר, אבל מסיפורה מתבהרות גם זוויות הראיה של : האם, האב, האח, סבתא תמר, ליעד, המורה יסמין, עומר ותום. חייה של עדן נעים בשלושה מעגלים, המשפיעים על המחשבות שלה, הרגשות והמעשים. שלושת המעגלים הם: (1) מעגל המשפחה (2) מעגל בית הספר והחברה (3) החוג לג'אז והמורה יסמין.

1) מעגל המשפחה

מערכת היחסים בין עדן לאמה היא מורכבת. האם מנסה לעזור לבתה לפתור את מצוקותיה בדרך הנראית לה כנכונה. היא מאשימה את עדן בכל מה שקורה לה, מפני שאינה מוכנה לעשות דבר לעידון הופעתה החיצונית. דרך זו מעוררת בעדן התנגדות ומביאה לחיכוכים ועימותים קשים בין האם לבת. אבל מערכת היחסים ביניהן אינה חד סטרית. היא עוברת שלבים, עליות ומורדות, רצופת רגשות מעורבים וגם רגעי חסד יפים. מערכת היחסים של עדן עם אביה טעונה פחות, מפני שהעימותים הם בעיקר בינה לבין אימה. האב- על אף התנהגותו הפסיבית לכאורה, יש לו מעורבות מלאה בכל מה שעובר על משפחתו בכלל ועדן בפרט. במקרים בהם הוא הופך מפסיבי לאקטיבי תגובותיו מאופקות ובדרך כלל הוא נותן לאם לטפל ישירות בבעיות שיש לעדן במשפחה. עדן תופסת את התנהגותם של האם והאב כלפיה כ"חזית אחת" ומגיבה בהתאם. בבית היא מסתגרת בעצמה ובחדרה ובדרך כלל אינה משתפת אותם ברגשותיה או בקורה לה. עדן אינה מרוצה מהמצב בבית ורגשותיה מעורבים. לפעמים לאחר עימותים כואבים היא מתחרטת ובדרך כלל שמחה לכל גילוי של חום ואהבה מצדם. עם האח שחף יש לעדן מערכת יחסים קרובה יותר, והיא אף משתפת אותו לפעמים בקורה בחייה ובהתלבטויות שלה. היא אוהבת אותו, סומכת עליו ומתייעצת אתו. אבל גם ליחסים אלה - גבולות.

מערכת היחסים של עדן עם סבתא תמר היא קרובה, חמה ובעלת משמעות רבה לחייה. עדן מרגישה שסבתא תמר אוהבת ומקבלת אותה כמות שהיא. לכן היא רואה בה דמות תומכת ואמינה, בקרבתה היא מרגישה משוחררת, ובשעת המצוקה והמשבר הגדול שלה, לאחר

שעומר פוגע ברגשותיה במסיבת יום ההולדת שלו, היא אף נפתחת בפניה ומספרת לה כל מה שקרה.
חשיפה זו מביאה את סבתא תמר לידי מעשה. כדי להקל על מצוקותיה של עדן ובהכירה את נכדתה ואהבתה לעולם הריקוד, היא מביאה לה כדמי חנוכה בגדי ריקוד, לא לפני שהיא מדברת עם המורה בחוג לג'אז, יסמין, שמציעה לעדן לבוא לשיעור אחד ולבחון אם הרעיון של הצטרפות לחוג מתאים לה. עדן דוחה תחילה את הרעיון על הסף, אבל סבתא תמר לא מניחה לה, עד שעדן מתרצה ומגיעה לשיעור אחד.
היזמה של סבתא תמר הפכה לצעד הראשון בדרך הארוכה והקשה להעצמתה של עדן, שתיאורה מועלה בעלילת "לרקוד עם עדן".

2) בית הספר והחברה

מערכת ומהות היחסים בין עדן לעומר עוברת מהפך קוטבי. עומר "הבן הכי מקסים בכיתה" הופך לאחר שפגע בה לילד עליו היא כועסת. הכעס המכרסם בקרבה הופך בסופו של דבר לתעוב. כל מה שהיא רוצה הוא להרחיק אותו ממחשבותיה, לשכוח כל מה שקרה ולא להיות יותר מעורבת בשום דבר הקשור אליו.
אבל היא נקלעת לדילמה מוסרית קשה בגלל התאונה, והמחשבות הקשורות בו ממשיכות להעיב על חייה ומהוות עומס נוסף על מצוקותיה. כך- עד הגילוי המפתיע.
ליחסי עדן וליעד, חברתה הטובה, יש כל המאפיינים של חברות טובה, יפה ונאמנה. יחסי עדן ותום באותה תקופה הם רק בהתהוותם, אבל מהסיום אנו לומדים שיהיה להם המשך גם לאחר מכן.
3 (החוג לג'אז והמורה יסמין.

מערכת היחסים בין עדן למורה יסמין בחוג לג'אז מיוחדת במינה וצומחת באיטיות. היא גם קוטבית ועוברת מהתנגדות מוחלטת מצידה של עדן להצטרפות לחוג ועד להתחברות מלאה בהמשך.
המשפט שאומרת לה המורה יסמין כשהיא נפרדת ממנה לאחר האכזבה של עדן מהשיעור הראשון, "עדן, כל גוף יפה כשהוא רוקד", ממשיך לרוץ במוחה וגם משפיע על החלטותיה בהמשך, כשהיא חוזרת לאחר זמן והתלבטויות רבות לשיעור נוסף.
המורה יסמין ערה למורכבות הנפשית של התלמידה החדשה, כובשת בסופו של דבר את ליבה ומביאה אותה למימוש כשרונה ויכולתה בעולם הריקוד בו עדן מצליחה ומאושרת. הפריצה של עדן עוזרת לה להגיע לקבלה עצמית ומקלה עליה את ההתמודדות עם הבעיות הקשות שהיו לה בעבר בבית ובבית הספר.
העלילה המשנית, סיפור התאונה שקרתה לתום, מתפתלת אל תוך העלילה המרכזית ומעלה דילמות מוסריות המעיבות על חיי הגיבורים ומביאות אותם לקבלת החלטות לא פשוטות. כמו כן יש בדילמות מוסריות אלה כדי להביא את הקורא לקביעת עמדה אישית משלו.

הצעות לשיחה ודיון בעקבות קריאת הספר.

עולמה של עדן ומסעה להעצמה וקבלה עצמית במעגלים בהם נעים חייה. המאפיינים של דמויות מרכזיות אחרות בעלילה, דמויות משניות ודמויות רקע. עולם הריקוד ותרומתו: לרוח, לגוף ולנפש. יחסי הורים ילדים ב"לרקוד עם עדן, " ואצלכם? .. יחסי אחים ב"לרקוד עם עדן" ואצלכם? .. סבתא תמר ותרומתה להעצמה של עדן. על אף ה"רעשים" בתקשורת, משפחתה של עדן היא משפחה תומכת. מה דעתכם? המורה יסמין כגורם מעצים בחייה של עדן.

התגליות של חברות טובה בספר.
איך הייתם אתם מגיבים לו נקלעתם למצב אליו נקלע עומר?
הדילמה המוסרית של עדן לעזור לתום לעומת חוסר הרצון להיות מעורבת. איך הייתם אתם מגיבים?
דילמות אחרות בעלילה.
העלילה המרכזית והעלילה המשנית ב"לרקוד עם עדן." דרכי חיבור.
בעלילה יכולים להיות שיא אחד או כמה שיאים. עלילת ל"רקוד עם עדן" כמה שיאים לה?
אמת ושקר בעלילה.
הקבלות וניגודים בספר.
גלו בעלילה רגעים של: אושר, שמחה, כעס, עצב, התלבטות, החלטה, הפתעה, הקלה ועוד.
השפעות אידיאל היופי בחברה של ימינו על דימוי הגוף שלנו ותרומתה של התקשורת לתחום זה.
מסיבות כיתתיות, אופיין ותרומתן לחיי החברה בכיתה.
התחברות ל"עולם" המביא אותנו לעיסוק, עניין והנאה וחשיבותו לחיינו.